

ΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΛΥΜΠΟΣ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΑ ΚΑΛΥΒΙΑ

Του Δημήτρη Καϊμακάμη

α. Γεωγραφία, χλωρίδα, πανίδα, κλίμα

Ο Όλυμπος με ψηλότερη κορυφή το Μύτικα (2.917 μ.) είναι το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας, αλλά και το γνωστότερο παγκοσμίως, αφού οι αρχαίοι Έλληνες στις κορυφές του είχαν τοποθετήσει την κατοικία των δώδεκα θεών. Ο συμπαγής ορεινός του όγκος δεσπόζει επιβλητικός στο μέσου περίπου της ηπειρωτικής Ελλάδας, δηλαδή στα όρια Μακεδονίας και Θεσσαλίας, με μια σειρά από ψηλές κορυφές, που τις αυλακώνουν βαθιές χαράδρες, γύρω από τις οποίες εκτείνεται μια περιοχή ιδιαίτερης βιοποικιλότητας.

Σχεδόν από όλες τις πλευρές υπάρχουν εύκολες, αλλά και πολύ δύσκολες προσβάσεις προς τις κορυφές του Ολύμπου. Οι πιο γνωστές ίσως και ευκολότερες είναι αυτές που έχουν ως αφετηρία τα εξής χωριά και τοποθεσίες: Λιτόχωρο, Δίον, Πέτρα, ΚΕΟΑΧ, Κοκκινοπλό και Καλύβια.

Ιδιαίτερα τα τελευταία 30 χρόνια, χιλιάδες φυσιολάτρες από όλο τον κόσμο επισκέπτονται τον Όλυμπο, για να θαυμάσουν από κοντά τη γοητεία της φύσης του και να χαρούν την περιήγηση στις πλαγιές του και την κατάκτηση των κορυφών του.

Οι αναβάσεις γίνονται κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες (Ιούνιο-Σεπτέμβριο), όταν ο καιρός επιτρέπει την ανάβαση, χωρίς τον ειδικό εξοπλισμό χιονιού και την ορειβατική εμπειρία που απαιτεί ο χει-

μώνας. Αντίθετα στους χειμερινούς μήνες η ανάβαση μπορεί να γίνει μόνον από έμπειρους ορειβάτες και με ειδικό εξοπλισμό.

Χαρακτηριστικό του κλίματος του Ολύμπου είναι το γεγονός ότι δεν μπορεί να περιγραφεί γενικά, αφού έχουν παρατηρηθεί διαφορές έως και 10 βαθμών Κελσίου σε απόσταση 10 μέτρων (γιατί ρόλο στην διαμόρφωση του κλίματος παίζει η εποχή, η ώρα, ακόμα και η θέση του ήλιου)¹.

Για την μελέτη του κλίματος του Ολύμπου, στην κορυφή Άγιος Αντώνιος (2.817 μ.), κατασκευάστηκε το 1961 και λειτουργήσε μόνο για 18 χρόνια, ένας μετεωρολογικός σταθμός του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, ο οποίος σήμερα λειτουργεί ως καταφύγιο ανάγκης.

Η χλωρίδα του Ολύμπου είναι πλούσια και μοναδική, αφού έχουν καταγραφεί 1700 είδη φυτών, αριθμός που αποτελεί το 25% της ελληνικής χλωρίδας, με σημαντικότερα 23 από αυτά, που ενδημούν μόνο στον Όλυμπο και πουθενά αλλού στον κόσμο. Για το λόγο αυτό επισκέπτονται το βουνό για μελέτη βοτανολόγοι απ' όλον τον κόσμο. Από τα 2000 μ. και πάνω η χλωρίδα είναι αλπική και την απαρτίζουν μικρότερα φυτά και λουλούδια, αφού το χιόνι κυριαρχεί εδώ τους περισσότερους μήνες το χρόνο.

Η πανίδα του Ολύμπου είναι επίσης πλούσια και περιλαμβάνει σημαντική ποικιλία ειδών. Στο βουνό ζουν σχεδόν όλα τα θηλαστικά των ελληνικών δασών: λύκοι, ζαρκάδια, τσακάλια, αγριόγιδα, αγριόχοιροι, κουνάβια, λαγοί, ασβοί, σκίουροι κ.α. Απαντώνται και πολλά είδη πτηνών (πάνω από 100) όπως αετοί, γύπες, δρυοκολάπτες, γεράκια, πέρδικες, τσίχλες, κοτσύφια, αηδόνια καθώς και οι περίφημες πεταλούδες του Ολύμπου.

β. Προστασία του Ολύμπου από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς

Για την προστασία της μοναδικής φυσικής και ιστορικής κληρονομιάς, το μυθικό βουνό ανακηρύχθηκε, ήδη από το 1938 ως ο

---

¹ http://www.elassona.com.gr/m_olympos/fysper.php

πρώτος Εθνικός Δρυμός της Ελλάδας². Μάλιστα υπάρχουν τα εξής τέσσερα καθεστώτα προστασίας του Ολύμπου:

- α) Σύμφωνα με το Β.Δ.9-6-1938 (Φ.Ε.Κ. 248 Α/38) ανακηρύχθηκε Εθνικός Δρυμός - ο πρώτος που έγινε στη χώρα μας, και από τους παλαιότερους στον κόσμο - και περιλαμβάνει το ένα δέκατο (1/10) του ορεινού όγκου του (περίπου 44,5 τ.χλμ. επί συνόλου 500 τ. χλμ.)
- β) Στις 15-12-1981 κηρύχθηκε ως «Απόθεμα της Βιόσφαιρας» από την Unesco, υπό την εποπτεία του ΟΗΕ. Η κήρυξη του κρίθηκε αναγκαία για την προστασία και τη διαφύλαξη του ευαίσθητου φυσικού του περιβάλλοντος.
- γ) Το 2000 εντάχθηκε στο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Natura 2000" (Φύση 2000).
- δ) Όλη η περιοχή του Ολύμπου έχει χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού, σύμφωνα με την απόφαση 21159/939 από 18-06-1987 (Φ.Ε.Κ. 317 Β/87), ως αρχαιολογικός και ιστορικός χώρος, που έχει άμεση σχέση με την ιστορία του Ελληνισμού.

γ. Καταφύγια

-**«Σπήλιος Αγαπητός»** (Πλευρά Λιτοχώρου): Είναι το πρώτο και αρτιότερο καταφύγιο του Ολύμπου, που βρίσκεται στη θέση «Μπαλκόνι» σε ύψος 2.100μ. και ανήκει στην Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβατικών Συλλόγων (Ε.Ο.Ο.Σ). Διαθέτει 110 κρεβάτια, νερό, ηλεκτρικό, τηλέφωνο (23520/ 81800), θέρμανση, κουβέρτες και εστιατόριο.

-**«Βρυσοπούλες»** (ΚΕΟΑΧ): Το δεύτερο καταφύγιο βρίσκεται δυτικά, πίσω από τη χαράδρα του Μαυραντζά στη θέση Βρυσοπούλες σε υψόμετρο 1.800μ και είναι προσπελάσιμο και οδικώς από την περιοχή του Σπαρμού. Διαχειριστής είναι το στρατόπεδο του

---

² <http://el.wikipedia.org/wiki>

Κ.Ε.Ο.Α.Χ (Χιονοδρόμοι Στρατού – 24930/ 62163) από το 1961. Διαθέτει 30 κρεβάτια.

-«**Χρήστος Κάκαλος**» (Πλευρά Λιτοχώρου): Βρίσκεται στη ΝΔ άκρη του οροπεδίου των Μουσών σε υψόμετρο 2.648μ. και ανήκει στον Ε.Ο.Ο.Α. Λειτουργεί από το Μάη έως τον Οκτώβρη και διαθέτει 18 κρεβάτια, ηλεκτρικό, κουβέρτες, κουζίνα και νερό δεξαμενής.

-«**Σταυρός**» (Πλευρά Λιτοχώρου): Βρίσκεται στην Ανατολική πλευρά του Ολύμπου σε ύψος 930 μ, μέσα στο δάσος της Μονής Διονυσίου. Διαχειριστής είναι ο Ε.Ο.Σ Θεσσαλονίκης, λειτουργεί όλο το χρόνο, κυρίως ως αναψυκτήριο και εστιατόριο και μπορεί να φιλοξενήσει 30 άτομα.

-«**Γιώσος Αποστολίδης**» (Πλευρά Λιτοχώρου): Βρίσκεται στο οροπέδιο των Μουσών στο Διάσελο σε ύψος 2.650μ και ανήκει στον Σ.Ε.Ο. Θεσσαλονίκης (τηλ.2310/224710). Έχει δυνατότητα φιλοξενίας 80 ατόμων, διαθέτει ηλεκτρικό, νερό, τζάκι και οργανωμένη κουζίνα, ενώ είναι ανοιχτό από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο.

Καταφύγια Ανάγκης

-«**Άγιος Αντώνιος**»: Βρίσκεται στην κορυφή Άγιος Αντώνιος σε υψόμετρο 2.818μ. Είναι εξοπλισμένο από την Ελληνική Ομάδα Διάσωσης με είδη πρώτης ανάγκης. Στο καταφύγιο υπάρχει ασύρματος για επικοινωνία σε περίπτωση ανάγκης.

-«**Η Καλύβα του Χριστάκη**» (Πλευρά Κοκκινοπλός-Καλύβια Πύθιο): Βρίσκεται στη θέση «Χριστάκη», σε υψόμετρο 2.430 μ., στην διαδρομή του μονοπατιού Ε4, Κοκκινοπηλός - Σκάλα. Είναι το μοναδικό μέρος του Ολύμπου, που σε τέτοιο υψόμετρο υπάρχει αυτοκινητόδρομος με αφετηρία το χωριό **Καλύβια**. Ας σημειωθεί ότι υπάρχουν δυο καταφύγια ανάγκης (παλιό μικρό και νέο μεγάλο), που απέχουν μεταξύ τους μόλις λίγα μέτρα και διαθέτουν 30 κρεβάτια.

δ. Οι πρώτες απόπειρες κατάκτησης του Ολύμπου

Παρά το γεγονός ότι στη διάρκεια της τουρκοκρατίας ο Όλυμπος ήταν το άνδρο των κλεφτών, των φυγάδων και των ληστών και επομένως ήταν επικίνδυνο να τον περιδιαβεί κανείς, έγιναν αρκετές απόπειρες για την κατάκτηση των κορυφών του. Οι πιο γνωστές ήταν οι εξής³:

- Το **1669** ο Σουλτάνος Μεχμέτ ο Δ' έκανε προσπάθεια από την πλευρά του Κοκκινοπλού, αλλά χωρίς επιτυχία.
- Το 1780 ο αξιωματικός του Γαλλικού ναυτικού Sonpini προσπάθησε να κατακτήσει τις κορυφές του Ολύμπου, αλλά χωρίς επιτυχία, λόγω του δυνατού κρύου αλλά και του δύσβατου της περιοχής.
- Το **1806** ο Άγγλος William Leake, που ήταν ορειβάτης και καθηγητής. προσπαθεί να κάνει αναβάσεις από την πλευρά του Λιόχωρου, αλλά χωρίς επιτυχία και αυτός.
- Το **1810**, ο Γάλλος ορειβάτης και φυσιοδίφης, Rougueville ξεκινώντας από το μοναστήρι του Αγίου Διονυσίου εγκαταλείπει τις προσπάθειές του, λόγω των κακών καιρικών συνθηκών.
- Το **1830** Άγγλος ορειβάτης David Urguhath περιπλανήθηκε στην Καρυά, την Ελασσόνα, την Τσαρισάνη και στο μοναστήρι Αγίας Τριάδας Σπαρμού με απώτερο σκοπό την άνοδο στις κορυφές του Ολύμπου.
- Το **1840** Ο Eccenmprefer διηγείται ότι ανέβηκε μέχρι το «Σκολειό».
- Το **1851** ο Heldraic που ήταν διευθυντής του Βοτανολογικού κήπου, πραγματοποιεί αναβάσεις και έρευνες σχετικές με την χλωρίδα του Ολύμπου. -Το 1855 ο Leon Heuzey που ήταν μέλος της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, επισκέπτεται τις περιοχές του Ολύμπου οι οποίες ήταν κατοικημένες κατά την αρχαιότητα. Στο βι-

---

³ Περισσότερα για το θέμα στο: Άδάμου Ι., Απόπειρες κατάκτησης του Ολύμπου, Ελασσόνα 1982.

βλίο του «Το βουνό Όλυμπος και η Ακαρνανία», το οποίο εκδόθηκε το 1860, αναφέρεται στην κορυφή του Προφήτη Ηλία και το κατεστραμμένο παρεκκλήσι, ενώ περιγράφει τα ρόμππολα καθώς και τα ελάφια, τα ζαρκάδια και τις αγριόγιδες.

- Το **1865** ο Δανός καθηγητής Ussing, ακολουθεί το ίδιο περίπου δρομολόγιο με αυτό που ακολούθησε ο Leon Heuzey, αλλά αποτυγχάνει.
- Το **1857** και το 1862 πραγματοποιεί σημαντικές απόπειρες ο καθηγητής της βοτανικής του Πανεπιστημίου Αθηνών Ορφανίδης, ο οποίος δημοσιεύει αξιόλογες μελέτες για τη χλωρίδα του Ολύμπου.
- Το **1862** ο Γερμανός γεωγράφος Henrich Barth ξεκινά από τον Κοκκινοπλό και φτάνει στην κορυφή «Σκολειό», περιγράφει τον Προφήτη Ηλία, τις Γούρνες και την Καζανιά.
- Το **1865** αποπειράθηκε να ανέβει στον Όλυμπο ο Totez, ο οποίος πραγματοποιεί αξιόλογες μορφολογικές μελέτες.
- Το **1904** ο Σέρβος γεωλόγος Guizie φιλοτέχνησε ένα λεπτομερειακό σκίτσο του Ολύμπου από την περιοχή της Πέτρας.

Το **1909**, 1910 και 1911, ο γερμανός αλпинιστής και φυσιοδίφης Edward Richter αποπειράται (την πρώτη φορά από το μοναστήρι του Αγίου Διονυσίου και τις άλλες δυο φορές από τον Κοκκινοπλό) να κατακτήσει τις κορυφές και να χαρτογραφήσει τον Όλυμπο, αλλά χωρίς επιτυχία, αφού για εθνικούς λόγους την τρίτη φορά τον απήγαγαν κοντά στον Κοκκινοπλό αντάρτες του Ολύμπου⁴.

Η Κατάκτηση της κορυφής «Μύτικας»

Ένα χρόνο μετά την απελευθέρωση του Ολύμπου και της υπόλοιπης Ελλάδας από την Οθωμανική Αυτοκρατορία κατακτήθηκε ο Μύτικας η απάτητη -μέχρι εκείνη τη στιγμή- κορυφή. Αυτό συνέβη

⁴ Περισσότερα για το θέμα στο: Καϊμακάμης Β., Απαγωγή και ομηρία στον Όλυμπο, Θεσσαλονίκη 2007.

στις 2 Αυγούστου του 1913, όταν οι Ελβετοί Frederic Boissonnas και Daniel Baud-Bovy, με τη βοήθεια του γνωστού Λιτοχωρινού κυνηγού Χρήστου Κάκαλου πάτησαν την κορυφή του Μύτικα. Ας σημειωθεί ότι από τους τρεις, πρώτος ήταν ο Κάκαλος που έφτασε στην κορυφή. Ο ίδιος οκτώ χρόνια αργότερα (1921) οδήγησε έναν άλλον Ελβετό, τον Marcel Kurz στο «Στεφάνι» (δευτέρα ψηλότερη κορυφή), αλλά και πολλούς άλλους ορειβάτες μέχρι το θάνατό του (1976).

Να σημειωθεί ότι οδηγοί ορειβατών υπήρξαν κατά καιρούς και στον Κοκκινοπλό, ο οποίος έχει και το μεγαλύτερο υψόμετρο (1.250μ) από τα παρολύμπια χωριά, αλλά και γνωστή διαδρομή προς τις κορυφές (Ε4). Ο Β. Καϊμακάμης στο βιβλίο του με τίτλο «Απαγωγή και ομηρία στον Όλυμπο» παραθέτει πολλά στοιχεία για τις προσπάθειες κατάκτησης του Ολύμπου, με ορμητήριο τον Κοκκινοπλό. Πέρα από το ότι παρατίθενται με κάθε λεπτομέρεια όλα τα στοιχεία που αφορούν τις τρεις προσπάθειες (1909, 1910, 1911) του Γερμανού *Eduard Richter*, υπάρχουν και αρκετά στοιχεία για αρκετές άλλες απόπειρες που είχαν ως ορμητήριο τον Κοκκινοπλό. Ενδεικτικά παρατίθενται στη συνέχεια αποσπάσματα από τα παραπάνω κεφάλαια:

ε. Ο Κοκκινοπλός ως βάση και ορμητήριο των διαφόρων περιηγητών-ερευνητών του Ολύμπου

Στο διάβα των αιώνων πολυάριθμοι περιηγητές-ερευνητές χρησιμοποίησαν τον Κοκκινοπλό ως τελευταίο σταθμό και ορμητήριο στην προσπάθειά τους να εξερευνήσουν και να περιηγηθούν το μυθικό βουνό. Σε όλους οι οθωμανικές αρχές έδιναν ως συνοδεία και αστυνομικούς για να τους φυλάνε από τους κλέφτες-ληστές, οι οποίοι δρούσαν στον Όλυμπο και λυμαίνονταν τις γύρω περιοχές.

Παράλληλα όλοι τους χρησιμοποίησαν ως οδηγούς Κοκκινοπλίτες (αγωγιάτες, κτηνοτρόφους, κυνηγούς), αφού αυτοί γνώριζαν τον Όλυμπο πιθαμή προς πιθαμή και κυρίως γνώριζαν τους κινδύνους που υπήρχαν από τις δύσβατες περιοχές, τις καιρικές συνθήκες και

τους ληστές. Ένας πολύ γνωστός ξεναγός-αγωγιάτης, ο οποίος για 30 και πλέον έτη έκανε τη δουλειά αυτή ήταν ο Κόλας Βελής (Ζούλφος ή Γκουντρούπας).

Τον Κοκκινοπλό ως ορμητήριο και Κοκκινοπλίτες ως οδηγούς χρησιμοποίησαν επίσης οι εξής: *Σουλτάνος Μεχμέτ Δ΄*, (1669), *Rougueville* (1810), *David Urguhart* (1830) *Leo Heuzey* (1855), *Ορφανίδης* (1857, 1862), *Henrich Barth* (1862), *Guizie* (1904).

Το 1909, 1910 και 1911 ο Γερμανός Γεωγράφος-φυσιοδίφης και μανιώδης αλπινιστής *Eduard Richter* έρχεται να «κατακτήσει» και να εξερευνήσει τον Όλυμπο. Την πρώτη φορά χρησιμοποιεί το Λιτόχωρο, ενώ τις δυο τελευταίες φορές τον Κοκκινοπλό, οπότε τον απαγάγουν κλέφτες του Ολύμπου και τον κρατούν σε ομηρία έως ότου καταβληθεί ένα υπέρογκο ποσό λύτρων. Αυτό το γεγονός αποτέλεσε την πολύκροτη «*υπόθεση Ρίχτερ*», η οποία ερευνήθηκε και αναδείχθηκε με την έκδοση ειδικού βιβλίου, από όπου προέρχονται και τα παρακάτω στοιχεία⁵:

«Η παρακάτω μαρτυρία για τους ξένους περιηγητές, που χρησιμοποιούσαν τον Κοκκινοπλό ως βάση και τους Κοκκινοπλίτες ως οδηγούς, προέρχεται από την αείμνηστη Ελένη Φτεριώτη (γεν. 1904), η οποία είχε αποδημήσει στις ΗΠΑ το 1929. Ως τακτική συνεργάτιδα στο περιοδικό «*Ολύμπιο Φως*» μας έστειλε και δημοσιεύαμε πολλές παλιές και ενδιαφέρουσες ιστορίες μεταξύ των οποίων και την εξής: «...όταν πήγα στο χωριό (μικρό παιδί), μιλούσα με το γέρο Νικόλα Ταμπάκη, που ήταν 100 χρονών τότε, αλλά με πολλές γνώσεις και γλαφυρό μυαλό. Μεταξύ άλλων μου διηγούταν πολλές ιστορίες για ξένους ορειβάτες τους οποίους οδηγούσε αυτός στις κορυφές του Ολύμπου. Μάλιστα μας έλεγε ότι αυτοί οι ξένοι πολλές φορές προσπαθούσαν να ανέβουν εκεί που εμείς θεωρούσαμε ότι δεν το επέτρεπε ο θεός. Γι' αυτό όταν μια φορά κατέβηκαν με σχοινιά στην τοποθεσία «*Σχολειό*» άρχισε να βροντά και να αστράφτει» (Ολύμπιο Φως., 1988, τεύχ.6^ο).

⁵ Καϊμακάμης Β., Απαγωγή και ομηρία στον Όλυμπο, Θεσ/νίκη 2007.

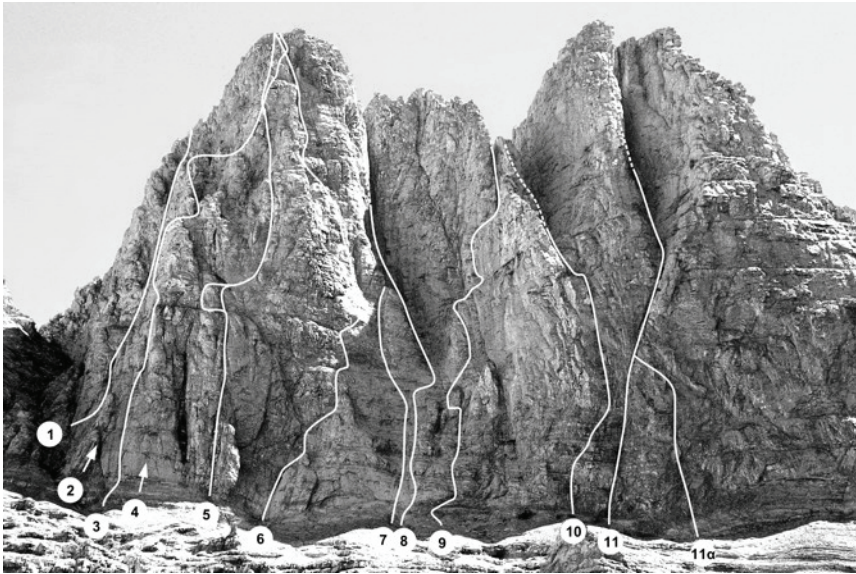

ζ. Δέκα Πολύτιμες Συμβουλές για τους ορειβάτες

- Μην ανεβαίνετε ποτέ μόνοι.
- Ανεβείτε μόνον αν είστε υγιείς.
- Πάρτε μετεωρολογική πρόγνωση και μη ρισκάρετε με τον καιρό.
- Κάντε έγκαιρη κράτηση στα καταφύγια.
- Ενημερώστε για το πρόγραμμα σας τους σταθμούς ελέγχου και τα καταφύγια και ζητήστε κάθε βοήθεια και πληροφορία.
- Κρατήστε μεγάλη απόσταση από τυχόν προπορευόμενη ομάδα στα δύσκολα σημεία και προσέχετε τις λιθοπτώσεις.
- Μην συνεχίζετε στα δύσκολα «λούκια», αν νιώθετε την ανασφάλεια να σας κυριεύει.
- Κινηθείτε αργά, προσεκτικά και αν εσείς προκαλέσετε λιθόπτωση προειδοποιήστε έγκαιρα όσους ακολουθούν.
- Ακούτε τις συμβουλές και τις παραινέσεις των ανδρών της Πυροσβεστικής, της Δασικής Υπηρεσίας και των εθελοντών της Πολιτικής Προστασίας.
- Κάνετε οικονομία δυνάμεων, μην πιέζετε οριακά το σώμα σας και αν χρειαστεί μη συνεχίζετε. Ο Όλυμπος, δύσκολος μεν, αλλά και πανέμορφος, θα είναι πάντα εκεί για να σας δεχτεί την επόμενη φορά...

Οι ψηλότερες κορυφές του Ολύμπου από την πλευρά των «Καζανιών» (Δυτικά)

Επάνω: διαδρομές αναρρίχησης στις ψηλότερες κορυφές του Ολύμπου. Αριστερά ο Μύτικας (Πάνθειον 2.918μ.) και δεξιά το Στεφάνι (Θρόνος Διός 2. 909μ.).

Κάτω: 1929 στην τοποθεσία «Χριστάκη» (περίπου εκεί που ο Ορειβατικός Σύλλογος Καλυβίων έκτισε δυο καταφύγια ανάγκης). Ένας Κοκκινοπλίτης (όρθιος με το μουλάρι) οδηγεί-ξεναγεί περιηγητές στις διάφορες κορυφές του Ολύμπου.

η. Αξιοθέατα, διαδρομές, αναψυχή στον Όλυμπο με αφετηρία τα καλύβια

Προς καταφύγια ανάγκης (Καλύβες Χριστάκη)

Παίρνοντας κανείς τον αυτοκινητόδρομο που οδηγεί από τα Καλύβια προς το Χριστάκη, (συνολικά 24 χλμ.) μπορεί να σταματήσει σε διάφορα σημεία και από εκεί να κάνει διάφορες εύκολες, αλλά και δύσκολες αναβάσεις στις δεκάδες κορυφές και κορυφογραμμές του Ολύμπου.

Πιο συγκεκριμένα, ο παραπάνω δρόμος είναι ασφαλτόδρομος μέχρι την τοποθεσία Γκαχτσές (3 χλμ.), όπου είναι η πρώτη πανοραμική θέση από όπου μπορεί να δει κανείς όλα σχεδόν τα χωριά της Ελασσόνας. Εκεί υπάρχει το μεγάλο φράγμα όμβριων υδάτων, διάφοροι καλοκαιρινοί στάβλοι, παλιές εγκατελειμμένες κατοικίες και τα περισσότερα παλιά πατατοχώραφα του χωριού. Από τις Γκαχτσές διακλαδίζονται πολυάριθμοι αγροτικοί δρόμοι (αυτοκινητόδρομοι και μονοπάτια) προς τα ριζά του Ολύμπου (αριστερά και δεξιά).

Συνεχίζοντας κανείς τον αυτοκινητόδρομο προς τον Όλυμπο συναντά και άλλες διακλαδώσεις, μια από τις οποίες είναι και αυτή που οδηγεί, στο κέντρο αεροπτερισμού. Οδηγώντας κανείς προς τον Όλυμπο- λίγο πριν πάρει την ανηφόρα του κυρίου όγκου του Ολύμπου- συναντά στην τοποθεσία «Μεγαλάκα», σε μια πανοραμική θέση το τελευταίο ιδιωτικό οίκημα της οικογένειας Κατσίμπουρα. Από εκεί υπάρχει αγροτικός αυτοκινητόδρομος που ενώνεται με τον ασφαλτόδρομο που οδηγεί για ΚΕΟΑΧ (Βρυσοπούλες).

Συνεχίζοντας κανείς τη διαδρομή προς τις κορυφές του Ολύμπου περνά τη δυτική πλαγιά του Ολύμπου, φθάνει στην πρώτη μεγάλη κορυφή του Ολύμπου «Σμέο» και από εκεί στα «Ισιώματα», όπου υπάρχει η Στέρνα (ποτίστρα) και το κτηνοτροφικό στέγαστρο. Από εκεί συνεχίζει κανείς τη διαδρομή και αφού περάσει από το διάσελο

«Κανάκι» και τις «Γούρνες» φθάνει στο «Χριστάκη», όπου είναι και το τέλος του αγροτικού αυτοκινητόδρομου.

Εκεί σε υψόμετρο 2.450 μ. και στο σημείο που οι Καλυβιώτες κτηνοτρόφοι είχαν τις στρούγγες και τις μικρές καλύβες οι νέοι του χωριού και οι κτηνοτρόφοι έκτισαν το 1998 και το 2010 δυο καταφύγια ανάγκης (Καλύβες), των 30 συνολικά κρεβατιών.

Εδώ κάθε χρόνο, ένα Σαββατοκύριακο πριν το Δεκαπενταύγουστο, οι Καλυβιώτες, με τη πρωτοβουλία του «Ορειβατικού» διοργανώνουν το «Ετήσιο Ορειβατικό Αντάμωμα», στο οποίο συμμετέχουν πολλοί φυσιολάτρες και εραστές του Ολύμπου.

Από τα παραπάνω καταφύγια μέχρι την πανοραμική «Κορυφή Χριστάκη», όπου ο Ορειβατικός Σύλλογος Καλυβίων έχει τοποθετήσει ειδική πλάκα-μνημείο προς τιμήν του Μακεδονομάχου Καπετάν Χριστάκη, χρειάζεται κανείς περίπου μισή ώρα. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι από τα παραπάνω καταφύγια μέχρι την Κορυφή του Μύτικα η διαδρομή είναι η πιο προσιτή και πιο σύντομη, αφού διαρκεί μόνο μια ώρα και ένα τέταρτο.

Κέντρο-πίστα αεροπτερισμού

Στα βορειοανατολικά του χωριού στο πανοραμικό ύψωμα «Τουρτοφωλιά» (υψόμετρο 1.150 μ.), είναι η πίστα αεροπτεριστών, όπου υπάρχει και ειδικό κατοικήσιμο οίκημα με υπόστεγο. Μέχρι εκεί υπάρχει αγροτικός αυτοκινητόδρομος, ενώ η πανοραμική περιοχή, πέρα από τον αεροπτερισμό, προσφέρεται για αναψυχή και για εύκολες οικογενειακές αναβάσεις-αποδράσεις σε διάφορες κατευθύνσεις.

Ας σημειωθεί ότι το 1990 στο παραπάνω κέντρο διοργανώθηκε το διεθνές πρωτάθλημα αεροπτερισμού, όπου συμμετείχαν 20 έθνη. Κατά τη διάρκεια των αγώνων στην πλατεία του χωριού κυμάτιζαν οι σημαίες των συμμετεχόντων κρατών, ενώ στον ίδιο χώρο πραγματοποιήθηκε η τελετή έναρξης, λήξης και η απονομή επάθλων.

Τέλος, γύρω από το χωριό Καλύβια υπάρχουν γραφικοί λόφοι με πανοραμική θέα (όπως αυτός του προφήτη Ηλία, του Ορφανού κτλ) τους οποίους μπορεί κανείς να επισκεφθεί ακολουθώντας διάφορα γραφικά μονοπάτια ή και αγροτικούς αυτοκινητόδρομους.

Βρυσοπούλες (ΚΕΟΑ), Μοναστήρι Αγίας Τριάδας

Μια άλλη σημαντική διαδρομή είναι αυτή που από τα Καλύβια ή από την Ελασσόνα και την Καλλιθέα πηγαίνει κανείς οδικώς στην Ολυμπιάδα-Σπαρμό και από εκεί ανηφορίζει προς τις στρατιωτικές εγκαταστάσεις (ΚΕΟΑΧ) και το χιονοδρομικό κέντρο «Βρυσοπούλες». Είναι μια θαυμάσια διαδρομή, με έναν φαρδύ και άνετο ασφαλτόδρομο, αλλά και ένας προορισμός που αποζημιώνει τον κάθε επισκέπτη.

Από τις Βρυσοπούλες, και το χιονοδρομικό κέντρο παίρνει κανείς το μονοπάτι και σε μια ώρα βρίσκεται στο καταφύγιο ανάγκης και από εκεί σε άλλη μια ώρα στο καταφύγιο ανάγκης που βρίσκεται στην κορυφή του Αγίου Αντωνίου. Συνολικά, η διαδρομή από το ΚΕΟΑΧ έως το Μύτικα διαρκεί δύομισι ώρες περίπου.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ανηφορίζοντας κανείς προς τις Βρυσοπούλες βρίσκει και τη διακλάδωση του ασφαλτόδρομου, που οδηγεί προς το ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Τριάδας Σπαρμού, που είναι κτισμένο σε μια πανοραμική και γαλήνια θέση. Η επίσκεψη στο παραπάνω μοναστήρι ανταμείβει τον κάθε επισκέπτη, που έχει θρησκευτικά, λαογραφικά και φυσιολατρικά ενδιαφέροντα.

Η νότια πλευρά και οι νότιες κορυφές του Ολύμπου, όπου είναι χαραγμένος ο αγροτικός αυτοκινητόδρομος που οδηγεί από τα Καλύβια σε διάφορες κορυφές και καταλήγει στα καταφύγια ανάγκης στο «Χριστάκη».